

ACTIVITAT ARQUEOLÒGICA 2013

Antonio Moro i Garcia

Recepció i acceptació: setembre 2013

Tots entenem que el graffiti és la manifestació gràfica d'una cultura urbana, un art lliure, sense normes ni cànons, que hores d'ara es prodiga per tota la ciutat. Però, si l'objecte d'aquests gargots va més enllà de tacar parets, avui dia s'hi han afegit alguns que no podem considerar *graffiters*. Aquests són una veritable plaga contra el nostre patrimoni arqueològic i històric. L'entorn del Castell Cartoixa de Vallparadís n'és un exemple molt clar. La recuperació del seu tram de fossat pateix sovint d'aquests atemptats, que semblen no tenir fi. Estem habituats a observar com el nostre patrimoni urbà apareix malmès per aquesta moda del *tag*. Malauradament, a aquesta moda s'hi acaba d'afegir la Seu d'Ègara. Per sort, aquí semblen respectar les pedres antigues. Però, què hem de fer contra aquests actes d'incivisme? El tòpic que la solució és en la base, en l'escola i en l'àmbit familiar, sembla que no funciona. Caldrà prendre mesures urgents.

El seguiment de les llicències d'obres particulars segueixen sent la base de la nostra tasca. Sovint, aquest control des del Museu de Terrassa permet recuperar elements arquitectònics i decoratius que altrament s'haurien perdut. Però, a més, enguany s'han emprès dues intervencions arqueològiques que han comportat l'aportació de noves dades sobre l'àrea del cementiri popular situat al nord del conjunt episcopal d'Ègara.

Carrer Major de Sant Pere, núm. 37

El paisatge urbà d'aquest carrer s'ha anat transformant del tot en els últims anys. Només ens restava aquesta finca, que conservava amb la seva façana un regust d'antigor, però el seu estat d'abandó ha fet que se n'esfondrés la teulada. La sol·licitud d'una llicència d'obres particulars per al seu enderroc va propiciar certes reticències en el veïnat, que aleshores no va tenir en compte que ells mateixos, pocs anys enrere, no havien aixecat veus per la destrucció de les seves finques del segle XVI per a la construcció de les seves noves cases. L'aspecte més singular d'aquesta façana era la seva portalada de mig punt, amb peces de ceràmica. Des del Museu de Terrassa es va dur a terme el seguiment i recuperació d'aquest portal que hores d'ara forma part del fons museístic. Les conclusions del seguiment de l'enderroc van permetre considerar que la finca conservava murs de tàpia de la construcció original, entorn de la segona meitat del segle XVI o principi del XVII. Però la construcció de la façana i la seva mitgera sud, de pedres i còdols, feia pensar en una datació tardana per a aquesta reforma de la finca, potser el segle XIX. Cal destacar la presència de material ceràmic d'època ibèrica i romana en la composició dels murs, com ja va sent habitual en la construcció d'aquestes finques en aquest indret de l'istme de Sant Pere. També,

Enterraments. Autor: Jordi Roig/Arrago, S.L.

i aquí rau el més significatiu, abans dels treballs de construcció es van executar els treballs arqueològics en els seu subsòl. Atenent les expectatives, la propietat va contractar l'empresa d'arqueologia Arrago, S.L. La direcció dels treballs arqueològics foren a càrrec de l'arqueòleg Jordi Roig i Buxó, al qual agraïm la informació. Com era d'esperar, l'excavació va comportar el descobriment de dos enterraments de la tipologia de fosses antropomorfes, dels segles IX i X. Aquesta troballa és del tot significativa perquè ens corrobora la tesi de la presència d'una zona cementerial al nord de l'església de Sant Pere que va perdurar des del segle IV fins al segle XI. La referència de Salvador Cardús i Florensa d'una capella dedicada a Santa Eulàlia en un indret indeterminat, ens fa pensar en l'existència d'aquest cementiri popular amb una capella de difunts on s'oficiaria el cerimonial.

Parc de Vallparadís

El seguiment de control de les obres de la sortida d'emergència del nou túnel dels FF.CC., just a tocar de la font de Santa Maria, al torrent Monner, va propiciar el descobriment d'un basament de columna, de pedra, d'època tardo-romana. Com ens diu l'arqueòleg que ha portat la direcció tècnica dels treballs, Carles Navarro, i malgrat que presenta parts trencades, sembla que aquesta peça corresponia al tipus

Basament de columna de pedra. *Autoria: Museu de Terrassa.*

de basament localitzat a l'angle d'una estança, ja que la seva base dibuixa una planta angular i no quadrada. No és aquesta una troballa aïllada i puntual, perquè en altres moments també han aparegut elements procedents de les construccions romanes i episcopals de la terrassa superior. No oblidem, per exemple, algunes plaques funeràries epigràfiques de marbre. Els treballs de seguiment arqueològic van anar a càrrec de l'empresa d'arqueologia ATICS S.L. La peça forma part del fons museístic del Museu de Terrassa.

Església de Sant Pere

En el present curs s'han engegat els treballs de restauració de l'església parroquial, centrats en les obres de reparació de les teulades, la consolidació i reparació de les façanes i la nova instal·lació del sistema elèctric interior. Les obres són subvencionades pel Ministerio de Cultura de España. Aquesta tasca ens ha permès poder accedir a cada un dels elements decorats que la componen, la façana principal, com l'arquivolta de la porta, molt malmesa, i d'una manera molt especial la cornisa esculpida. Aquesta està composta per uns permòdols i un fris esculpits en pedra sorrenca. Els permòdols corresponen a elements figurats amb rostres d'homes, alguns clarament identificats com a clergues. El fris, també amb el mateix tipus de pedra sorrenca,

Treballs de restauració. Autoria: Museu de Terrassa.

és compost per diverses peces decorades on podem distingir elements florals, un bou tirant l'arada, bous enfrontats, un be i altres elements indeterminats. La seva accessibilitat ens ha permès documentar-les. L'estat deficient en què es trobaven la majoria de les peces decorades ha centrat la tasca de recuperació d'aquestes en la prevenció i la consolidació. Aquesta tasca ha estat duta a terme per la empresa Àgora Restaura, de Barcelona.